

Sygn. akt I UK 444/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania M. K. i U. Spółki z o.o. w C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 października 2016 r.,
skarg kasacyjnych ubezpieczonej i płatnika składek od wyroku Sądu Apelacyjnego
w (...)
z dnia 27 maja 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 27 maja 2015 r. oddalił apelacje odwołujących się od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 kwietnia 2014 r., którym oddalono odwołania M. K. i U. spółki z o.o. w C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z 14 czerwca 2012 r., przyjmującej dla M. K. z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o pracę u płatnika składek U. spółki z o.o. od dnia 1 czerwca 2011 r. podstawę wymiaru składek w kwocie 8.000 zł miesięcznego wynagrodzenia.

Odwołujący się wywiedli skargę kasacyjną od tego wyroku, zarzucając naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 78 § 1 k.p. i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i

rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie zagadnienia prawnego o treści: „czy w przypadku gdy pomiędzy ustaleniem wyższego wynagrodzenia pracownika a zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego występuje krótki okres czasu, uzasadnione jest przyjęcie na tej tylko podstawie, że ustalone wynagrodzenie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, zwłaszcza w sytuacji, gdy strony w chwili ustalania wyższego wynagrodzenia nie miały świadomości, że po podwyższeniu wynagrodzenia pracownik będzie wykonywał pracę przez krótki okres czasu”.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie –

wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Tych warunków nie spełnia problem przedstawiony przez skarżących. Wyartykułowane w nim wątpliwości dotyczą klauzuli generalnej odwołującej się do zasad współżycia społecznego, której stosowanie pozostaje w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności konkretnej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283). W oderwaniu od tych konkretnych okoliczności nie można formułować ogólnych dyrektyw co do stosowania takiej klauzuli (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 listopada 1967 r., I PR 415/67, OSPiKA 1968 nr 10, poz. 210, z glosą Z. Ziemińskiego oraz uchwałę z 17 stycznia 1974 r., III PZP 34/73, OSNCP 1975 nr 1, poz. 4; PiP 1978 nr 7, s. 161 z glosami S. Sołtysińskiego i Z. Ziemińskiego). Rozstrzygnięcie kwestii dotyczącej zastosowania w sprawie takiej klauzuli zależy od całokształtu występujących w niej konkretnych okoliczności, indywidualnie ocenianych i dlatego nie może służyć do uogólniającego ujęcia zagadnienia prawnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1974 r., III PZP 34/73, LEX nr 7384).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga natomiast wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej

wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa.

Wniosek o przyjęcie w sprawie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na tę przesłankę nie czyni zadość takim wymaganiom. Wskazując, że „występuje potrzeba wykładni art. 58 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p. w zakresie chwili miarodajnej dla oceny sprzeczności ustalonego w umowie o pracę wynagrodzenia z zasadami współżycia społecznego, tj. czy decyduje tutaj chwila, a tym samym świadomość i zamiar stron z daty zawierania umowy o pracę, czy też chwila późniejsza, tj. chwila zajścia zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego”, nie powołuje się bowiem na żadne trudności związane z interpretacją przytoczonych przepisów, ani też na rozbieżności istniejące w orzecznictwie sądów, oczekując jedynie potwierdzenia swojego stanowiska, że „miarodajna dla tej oceny powinna być chwila zawierania umowy o pracę”. Skarżący w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podważają więc faktycznie stanowisko Sądu Apelacyjnego zajęte w przedmiocie ich zarzutów i zmierzają do uzyskania stanowiska Sądu Najwyższego co do tego, jak powinna być rozstrzygnięta rozpoznawana sprawa, co nie może być uznane za wykazanie konieczności rozpoznania skargi kasacyjnej z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa.

Z tych względów Sąd Najwyższy z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.